

Grundvandsparker til kommunalvalget

Hvad er en grundvandspark?

Drikkevand fri for pesticider er under pres. I mere end halvdelen af alle drikkevandsboringer bliver der fundet pesticidrester. Derfor er der brug for handling nu for at sikre og beskytte adgangen til rent drikkevand for fremtidens generationer. Her kan kommunerne i forbindelse med kommunalvalget spille en vigtig rolle ved at oprette grundvandsparker.

En grundvandspark er et område hvor det primære formål er at "dyrke" rent drikkevand. Alle aktiviteter, der har risiko for at forurene drikkevandet, skal derfor ophøre indenfor dette område. Det gælder først og fremmest sprøjtning med pesticider, men også andre aktiviteter der kan forurene fremtidens grundvand som industrikemikalier eller eksisterende lossepladser. I grundvandsparker kan arealerne fortsat anvendes til andre formål. Det kan fx være: økologisk landbrug, VE-anlæg eller natur.

DN mener, at det ville sikre den bedste beskyttelse af fremtidens rene drikkevand, hvis der blev vedtaget et nationalt landsplansdirektiv, som beskytter de grundvandsdannende områder i hele landet. Men der er ingen grund til at vente – måske længe – på at et landsplansdirektiv vedtages og udstedes, når kommuner allerede nu af egen drift kan tage initiativ til at skabe grundvandsparker. Derfor er kommunalvalget en oplagt anledning til at rejse ønsket om grundvandsparker i kommunen fra den lokale DN-afdelings side.

Hvor skal vi foreslå at grundvandsparken skal ligge?

Hvis man vil hente inspiration til, og vil pege på, hvordan grundvandsparker kan skabes af kommuner kan man for eksempel kigge til Aarhus kommune [Vand- og naturparker til beskyttelse af drikkevandet](#) og Hjørring kommune [Astrup Grundvandspark | Hjørring Vandselskab](#), som begge har indsatser for at skabe store områder, hvori dannelsen af rent grundvand har førsteprioritet. Grundvandsparkerne skal altid ligge i vandværkernes indvindingsplaner.

Det er ikke nødvendigt for at fremsætte mærkesagen at vide præcist hvor den skal være. Det arbejde kan kommunens forvaltning hjælpe med efter valget. Men det kan lette dialogen med politikerne, hvis man kan vise, at det er muligt at finde egnede områder i kommunen, hvor borgerne får gavn af mere bynær natur. Derfor kan du læse meget mere om, hvordan du identificerer et relevant område i netop din kommune [i dette notat](#).

Hvordan kan en kommunalpolitiker eller borgmester oprette en grundvandspark?

En kommunalpolitiker eller borgmester kan sætte sig i spidsen for at beskytte drikkevandet ved at oprette en grundvandspark, fx som mærkesag til kommunalvalget. En grundvandspark bliver dog ikke til virkelighed af at blive vedtaget i kommunalbestyrelsen da arealerne i en foreslået grundvandspark typisk vil

være ejet af en bred vifte af lodsejere, som ikke uden videre vil opgive konventionel dyrkning på markerne. Nedenfor er skitseret hvilke skridt der skal til for at realisere en grundvandspark.

Trin for at realisere en grundvandspark

- Skab en alliance for en grundvandspark: Kommunen skal gå sammen med det lokale vandforsyningsselskab og andre aktører om en alliance der arbejder for en grundvandspark.
- Afgrænsning af grundvandsparken: Når den geografiske afgrænsning er fastlagt, skal der udarbejdes en plan for, hvordan arealanvendelsen kan omlægges med henblik på at ren grundvandsdannelse i fremtiden.
- Arealomlægning og overdragelse: Opkøb af jord kan ske via kommunen eller forsyningsselskaberne. Private aktører kan ligeledes erhverve jord, eksempelvis til vedvarende energiprojekter, hvis projekterne er forenelige med grundvandsbeskyttelsen.
- Finansierings- og støtteordninger: Offentlige støtteordninger kan understøtte omlægning til natur, eksempelvis gennem permanent ekstensivering eller tiltag under Den Grønne Trepert. Eller Klimaskovfonden kan bidrage til finansiering af skovrejsning på arealerne.
- Samarbejde med lodsejere: Det er nødvendigt at inddrage samtlige lods ejere for at sikre langsigtet arealtilpasning.
- Forhandlings- og koordinationsprocessen kan være tidskrævende, men kommunal ressourcetilførsel kan øge sandsynligheden for realisering.

Rent drikkevand på dagsordenen til kommunalvalget

Der er kamp om at få et politisk emne højt på dagsordenen til et kommunalvalg og derfor kan det være en udfordring at skabe plads nok til, at de emner I synes er vigtige bliver debatteret. Det samme gør sig gældende for rent drikkevand, der heldigvis betyder meget for mange, men kan være et ret abstrakt emne. Derfor kan I som afdeling skabe opmærksomhed om problemet og løsninger i jeres kommune i løbet af valgkampen. Nedenfor er en række bud på indsatser. Der kan være stor forskel på, hvad der virker i den enkelte kommune, så det er vigtigt at tilpasse aktiviteten til jeres lokale virkelighed.

Del postevand ud på det lokale torv

At fortælle om rent drikkevand i hanen kan være en god måde at skabe opmærksomhed om grundvandsparker. Det kan I gøre ved at:

- stille jer på det lokale torv og dele postevand, I har med fra egen vandhane ud. I kan fx dele det ud som et "shot postevand". I kan have en planche eller en lille folder med, der handler om, hvor slemt problemet er, hvordan en grundvandspark kan være en løsning og at handling er påkrævet nu! Inviter en række spidskandidater fra de politiske partier til at komme og levere en brandtale for, hvad man kan gøre i kommunen for at sikre det rene drikkevand. I kan jo have givet dem ideen om en grundvandspark på forhånd, så de fortæller om det.

Skriv debatindlæg med borgmesterkandidater eller andre højtprofilerede politikere

Hvis I har allierede i byrådet om at oprette grundvandsparker, kan det være en god ide at hjælpe med, at de tydeligt får markeret sig med det som mærkesag. Det er oftest lettere at få et dagblad til at bringe et debatindlæg end dække en sag redaktionelt. Det kan derfor være god ide at skrive et debatindlæg sammen, hvor I fortæller, hvorfor det er vigtigt med en grundvandspark. Det giver størst gennemslagskraft, hvis I får borgmesteren, en borgmesterkandidat eller en anden højtprofileret politiker til at skrive indlægget sammen med jer. Og det giver chance for, at de vil gennemføre det på den anden side af valget. Overvej også hvordan I kan synliggøre indlægget på sociale medier så flere læser det.

Afhold en temaaften i det lokale forsamlingshus om grundvandsparker

Det er teknisk at forstå hvad en grundvandspark er, og hvordan den konkret ville skulle oprettes. Derfor kan det være en ide at afholde en temaaften for at fortælle om grundvandsparker. Hvis det lokale vandselskab er enig i, at der skal oprettes en grundvandspark kan I få dem til at holde oplæg. Inviter også politikere til at deltage til mødet, så de kan blive klogere på, hvad det er, og hvordan de kan være en brik i at skabe grundvandsparker. Det kan være en fordel ikke at være for konkret på, hvor den skal ligge, da lodsejere i de områder kan blive stødt over et sådant arrangement.

Lav en SoMe-stafet

Sociale medier kan være en god platform til at nå ud til mange. I kan prøve at skabe en stafet, hvor I lægger et billede op af, at I selv drikker et glas vand fra hanen, fortæller hvorfor I ønsker at fremtidens rene drikkevand skal beskyttes med en grundvandspark, og tagger andre og opfordrer dem til at dele deres holdning. Hvis I er heldige, kan det sprede sig som ringe i vandet, og særligt kan der være nogle lokalpolitikere der vil markere sig på dagsordenen, og derfor også dele et billede. Det kan være en god ide at dele i lokale Facebook grupper også.

Sparring om kampagneideer

Hvis du vil have sparring om en kampagneide er du altid velkommen til at skrive til Esben Salmonsens på esben@dn.dk.